

JULIJ	
17 P. Aled	
18 T. Kamilič	
19 S. Vincencij Pavl.	
20 C. Elij	
21 P. Viktor	
22 S. Marija Marg.	
23 N. S. pobink.	3
24 P. Kristina	
25 T. Jakob	
26 S. Ana	
27 C. Kristof, muš.	
28 P. Inocenc	
29 S. Marta	
30 N. S. pobink.	
31 P. Ignacij	

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 145.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 29. JULIJA — SATURDAY, JULY 29, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Z. D. razveljavile pakt z Japonsko - Poljska išče posojilo

Državni department sporočil Japonski, da bo 28 let stari trgovinski pakt stopil iz veljave po šestih mesecih. — Negotovo, ali bo sledila po tem roku prepoved uvoza in izvoza v Ameriko iz Japonske.

Washington, D. C. — Državni department Zed. držav je presenetil tujezestvo in tudi domačo ameriško javnost, še najbolj pa Japonsko samo, ko je v sredo zvečer nepričakovano objavil, da razveljavlja trgovinsko in mornariško pogodbo, ki ste jo sklenili Zed. države in Japonska v letu 1911. Preklek pogodbe stopi v veljavo po preteku šestih mesecev, kakor določa pogodba.

Dočim je sicer presenetljiva naglica, s katero se je ameriška vlada odločila za ta korak, ko ga je napravila brez vsakega prednaznanila ali vsakega pomina, vendar pa ni presenetljivo, da je sploh do njega prišlo. Med obema deželama je bilo namreč tekmo zadnjih časov toliko ribanja, da bi bilo čudno, ako bi se Amerika še kaj bolj dolgo obotavljala za odločnejši nastop. Vendar pa se v objavi, ki je bila poslana japonskim oblastem, ni ničesar omenilo, da bi skušala Amerika s tem korakom pokazati kako maščevanje ali kaj podobnega, marveč se je le povdario, da omenjeni pakt vsebuje nekatere določbe, ki zahtevajo novega razmotrivanja, da se zavarujejo ameriški interesi.

Nič ni torej znano, kaj namerava napraviti vlada po preteku šestih mesecev, ko bo pakt stopil iz veljave, namreč, ali bo pristala na to, da se sklene novi, ki bo bolj odgovarjal sodobnim razmeram, ali pa bo pritisnila na kongres, da se še bolj poostri nastop proti Japonski, namreč, da se prepove vanjo izvoz vojnih potrebščin ter uvoz njenega blaga v Ameriko.

Nekateri krogi trdijo, da je bil korak vlade zelo značilen iz tega zroka, ker je prišel nemudoma po objavi, da se namerava Anglija docela podati japonskim zahtevam in priznati vpad v Kitajsko kot legalen. Brez dvoma bo to pomagalo Angliji, da bo mogla zavzeti tudi ona ostrejša stališča, in iz odmevov, ki prihajajo iz Anglije, se razvidi, da so se tamkaj nadvse razveselili čina vlade Zed. držav.

Ako bo šla po šestih mesecih Amerika še korak dalje, namreč, da bo sploh uknila trgovino z Japonsko, potem bo skoraj nemogoče nadaljevati Japonski njeno nenapovedano vojno na Kitajskem. V glavnem jo namreč drži na nogah ameriški bombaž, petrolej, železo in drugi produkti, ki jih dobiva od tukaj. Se najbolj pa bo udarjena, ako bo ukinjen uvoz njene svile v Ameriko. Svila je namreč glavni Japonski pridelek, iz katerega dobiva pretežno večino svoje gotovine in Amerika je nje glavna odjemalka, kajti nad tri četrtine japonske svile gre v Zed. države.

Brez dvoma bo Japonska smatrala korak Amerike kot sovražni čin in nekateri krogi

DEBATA GLEDE PLAČ, UR

Južni demokrati pustili republikance na cedilu.

Washington, D. C. — Republikanci so se v kongresu priključili gibanju, da se predružači novi zakon glede najnižjih plač in najvišjih delovnih ur. V to svrhu so stopili in zvezo z demokrati iz južnih držav, kateri so bili od vsega početka za izpremembo. Obljubili so repub. da se jim bodo za njih podporo odškodovali s tem, da bodo glasovali z njim mi proti 800 dolarskemu predlogu za pospeševanje graditve domov. Nepričakovano pa so se ti demokrati premislili in izrazili podporo omenjenemu predlogu ter tako pustili republikance na cedilu. Verjetno je zato, da do izpremembe zakona o plačah in urah ne bo prišlo.

CHICAGO POSTANE AEROPLANSKO SREDIŠČE

Chicago, Ill. — Tukajšnje mesto ima dobre izgleda, da postane v doglednem času največje aeroplansko središče v Zed. državah. Zadnje sredo sta se podvzela dva koraka v to svrhu. Eden od teh je, da so se pričeli snovati načrti za graditev novih aeroplanskih tovarn v tukajšnji okolici. Ta načrt podpira tudi federalna vlada sama, ki ji je za to, da pridejo te tovarne bolj v sredi dežele, kjer bi v slučaju vojne ne bile tako izpostavljen napadom. Drugi korak pa je v tem, ko je governor Horner podpisal in s tem uveljavil zakon, s katerim se daje mestom pravica, da lahko vzamejo zemljo, ki bi bila potrebna za graditev letališč, in, da obenem lahko tudi omejujejo višino poslopj in razdalji dveh milj okrog letališč.

RUSIJA MU KONČNO IZPUSTILA ŽENO

New York, N. Y. — Po štirih letih prizadevanja se je nekemu Edmundu Ruzanskiju končno posrečilo, da je dobil dovoljenje za svojo ženo, da se je lahko izselila iz Rusije v Zed. države. Zadnje sredo se je žena pripeljala s parnikom semkaj. Ruzanski, ki živi v Detroitu, je bil skozi štiri leta v Rusiji kot inženir ter se je tamkaj seznanil in poročil z nekim ruskim dekletom, Tamaro. V 1935 pa je nenadoma dobil ukaz, da se mora izseliti, za ženo pa so mu rekli, da mu bo sledila pozneje. Potreboval pa je potem številne pote in prizive pri ruskih oblasteh v Washingtonu in v Moskvi, da so mu ženo končno izpustili.

so že zagrozili, da bodo podvzeli protikorake.

ŠPANIJA PRED SPREMEMBO

Gen. Franco se bo uklonil opoziciji.

Burgos, Španija. — Za ta petek je general Franco sklical sejo svojega vladnega kabineta in iz nekaterih krogov se je trdilo, da bo prišlo pri tem do važnih odločitev. Napetost med dvema glavnima strankama stopa namreč v tako oster stadij, da mu bo Franco prisiljen, posvečati vso pozornost, ako bo hotel preprečiti nove resne izbruhe. Kakor se poroča, se je Franco li v svojo svaka, R. S. Sunerja, imenoval min. predsednikom, kakor je to nameraval, ter, da ga bo sploh odstavil od vlade. Opozicija proti Sunerju, kateri se izrazilo nagiba k fašizmu, je namreč tako ostra, da so razni vplivni generali posvarili Franca, da mu ne bo mogoče vzdržati reda; ako bo ta mož prišel na odločilno mesto.

NOV KOMISAR ZA FILIPINE

Washington, D. C. — Novim komisarjem za Filipine je bil od predsednika Roosevelta imenovan v sredo sedanjih državni podtajnik, F. B. Sayre, ki je zet pokojnega predsednika Wilsona. S tem bo Sayre zasedel mesto, ki je bilo izpraznjeno po odpoklicu prejšnjega komisarja McNutta, kateri je dobil neko drugo mesto v Washingtonu.

VOLITEV MED DELAVSTVOM V KLAVNICI

Chicago, Ill. — Vladni odbor za delavske odnose je zadnje sredo odredil, da se imajo v tukajšnjih delavnicah Armour družbe vršiti volitve med delavstvom, da se ugotovi, ali ima CIO večino in, da kot taki gre njej pravica voditi kolektivna pogajanja.

Predstavite v a šim prijateljem "Amer. Slovence" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

TRI OSEBE IZGUBILE ŽIVLJENJE V POŽARU

Canton, O. — V sredo zvečer se je vnela hiša v tukajšnjem predmestju Avondale, v kateri je živela družina Morgan. Ogenj pa je zasačil družino v spanju in smrt so našli vsi trije člani, namreč oče in mati ter njun en mesec stari otrok.

KRIŽEM SVETA

Lima, Peru. — Predsednik tukajšnje države, general Benavides, ki opravlja svoj urad že od leta 1933, je v sredo v radio govoru objavil, da bo odstopil 8. decembra in, da mu bo nasledil tisti, ki bo izvoljen pri volitvah, katere se bodo vršile v oktobru.

Berlin, Nemčija. — Načelnik nemškega generalnega štaba, gen. Halder, bo prisostvoval orožnim vajam, ki jih bo priredila italijanska armada in ki se bodo vršile v dolini reke Padove. Vaje se bodo pričele 1. avgusta.

Gdansk. — Vrhovni komisar nad Gdanskovo, postavljen od Lige narodov, K. Burkhardt, se je v sredo izrazil, da se je stanje v tem mestu izboljšalo in se kažejo znamenja, da kriza ne bo imela usodnih posledic.

NAZIJI DOBRO TRENIRALI LJUDI

Berlin, Nemčija. — Kakor je bilo že poročano, se te dni vršijo za prebivalstvo vežbe, kaj se ima narediti v slučaju zračnih napadov. Zadnje sredo proti večeru se je izvršil prvi tak "napad" na mesto in pri tej priliki se je videlo, kakor izvrstno so naziji že trenirali prebivalstvo, da kar nekaj mehanično odgovori na poziv. Kakor hitro je bilo namreč dano znamenje, da se bliža napad, se je ljudstvo razbežalo na vse strani, da so bile tekom ene minute ulice prazne, in vse se je zgnetlo v aeroplanska zavetišča. "Napad" je trajal okrog eno uro časa in med tem ni bilo na cesti nobenega prometa; električni vozovi in busi so stali mirno na svojih mestih, prazni, dočim so reševalne patrulje vzele svoje delo skrajno resno ter na nosilnicah odnašale "ranjence" v reševalne postaje ter jim tam tudi po vseh predpisih obvezovale ude, dasi popolnoma zdrave.

ANGLIJA SE OBOTAVLJA

Poljska je doslej brez uspeha prosila Anglijo za potrebno posojilo.

Riga, Latvija. — Med Poljsko in Anglijo obstoja sicer trden vojaški pakt za medsebojno obrambo, vendar pa se Anglija obotavlja, da bi poleg vojaških garnacij sprejela na se tudi finančne skrbi Poljske. In ravno finančne pomoči Poljska nujna potrebuje. Vzdrževanje armade enega milijona mož je namreč tako izpraznilo državno blagajno, da je prišel v nevarnost obstoj zlatega standarda, na katerem Poljska še vedno stoji.

Že v marcu je Poljska zaprosila Anglijo za posojilo 200 milijonov dolarjev, toda zadela je v Londonu na tak odpor, da bi se zdaj zadovoljila tudi s 25 milijoni, a niti tega ji Anglija ne da. Angleška vlada ji je sicer pripravljena, dati kredita za 40 milijonov dolarjev za nakup vojnih potrebščin, toda gotovine pa nikake. Gotovino pa potrebuje Poljska za nabavo raznih surovin in municije v Ameriki, ko je od Anglije ne more dobiti.

Možno je še, da bo Anglija privolila v posojilo, toda le pod tem pogojem, da ji bo dovoljeno, kontrolirati njeno finančno politiko.

NAZIJI SKRBE ZA LEPOTO ŽENSK

Berlin, Nemčija. — Prihodnji mesec bodo v tukajšnjem mestu otvorili naziji lepote poučne tečaje za ženske, katerim bodo imele vse ženske brezplačen dostop. Kakor se je objavilo, bo ta pouk namenjen v prvi vrsti za ženske nad 40 let.

li mirno na svojih mestih, prazni, dočim so reševalne patrulje vzele svoje delo skrajno resno ter na nosilnicah odnašale "ranjence" v reševalne postaje ter jim tam tudi po vseh predpisih obvezovale ude, dasi popolnoma zdrave.

Iz Jugoslavije

Huda nesreča v Pristavi pri Mengšu, kjer se je pri "Hrastarju" podrl hlev in pod seboj pokopal živino in dva človeka. — Nevarna borba z neznanecem v temni noči. — Še druge vesti iz Jugoslavije.

Pod razvalinam!

Mengeš, 11. julija. — Včeraj ob 2 popoldan se je nenadoma podrl hlev posestnika Skoka Franca v Pristavi št. 13, po domače pri "Hrastarju." Pod razvaline je bilo pokopanih 14 glav živine. Najhujše pa je bilo, da je gospodar v trenutku nesreče bil s svojo dveletno hčerko pred hlevom, kjer se je stena hleva podrla na oba. Dveletna hčerka je bila na mestu mrtva, gospodar pa nevarno poškodovan, da so ga morali takoj z reševalnim avtom prepeljati v bolnišnico.

Nesreča je najbrže prišla zaradi tega, ker je bilo poslopje že staro, dasi na videz močno zgrajeno. Zadnji čas so, kakor vsako leto, nametali sena na hlev. Pod preveliko težo se je poslepje zrušilo. Takoj so bili alarmirani gasilci iz Mengša in Loke pri Mengšu, kateri so prihiteli v naglici na pomoč. Medtem so sosedje in domači rešili gospodarja izpod razvalin in mrtvo hčerko, živina se po čudežnem naključju ni zadušila pod razvalinami, tako, da so domači rešili takoj 13 živali. Gasilci so potegnili izpod ruševin še 14 živali močno poškodovano, da jo je bilo treba na mestu zaklati. Gasilci in sosedje so z veliko požrtvovalnostjo reševali in odstranjevali ruševine, da se ne bi zgodila še kakšna nesreča. Vsa okolica sočustvuje z nesrečno družino.

Angleži v Ptuju

V petek 7. julija so prispeli v Ptuj na štirih velikih avtobusih obiskovalci angleškega tečaja, ki se je vršil v Mariboru. Med njimi je bilo 20 pravih Angležev, ki so si prišli ogledat v Ptuj razne zgodovinske zanimivosti, katerih v Ptujju ne manjka.

Ogenj

Ko so domači že legli k počitku, je nenadno izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Vinka Robiča iz Krčevine pri Vurbergu. Ogenj se je naglo razširil tudi na stanovanjsko hišo iz katere so Robičevi utegnili pobegniti le komaj na pol oblečeni. Ogenj je uničil vse do tal in znaša škoda nad 30.000 dinarjev, ki je le delno krita z zavarovalnino. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Smrtna kosa

V mestni bolnici v Celju je umrl Stefan Volavšek, pometič star 89 let. — V Mariboru je umrla Marija Čepičeva, rojena Sink, vdova po poštnem uradniku. — V Kamniku je umrla Franja Kumer, ugledna restavratorka stara 68 let.

Modernizacija

Mestna uprava v Mariboru je sklenila da modernizira mestno plinarno. V ta namen so podrla staro peč, ki je bila zgrajena leta 1869-70. Pri razkopavanju temeljev te peči so našli še globoko v zemlji na nenavadno vročino, dasi je bila peč že tri tedne poprej ugašljena. Znamenje, kako neekonomično so izkoriščali vročino v tedanjih časih.

Škoda po poplavih

Iz Kočevja poročajo, da so nedavne trikratne zapovrstne poplave povzročile po vsem kočevskem okraju ogromno škodo. Samo mestna občina trpi škodo za skoro pol milijona dinarjev. Koliko je pa še škoda po okoliških vaseh.

RAZDEJANJE PO BOMBARDIRANJU

Prebivalstvo v kitajskem mestu Čengtu z bridkostjo gleda na razvaline, ki so jih zapustili za seboj japonski aeroplani po nedavnem bombardiranju. Pobitih je bilo nad 500 ljudi in ogenj je divjal po mestu več ur.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkom in dnevom po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Telefon: CANAL 5544

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago. Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Politična gibanja

Politični opazovalci, ki menijo, da nekaj vedo o namenih političnih strank v Združenih državah, napovedujejo velike zanimivosti za prihodnje leto, ko se bodo vršile zopet narodne volitve v tej deželi.

Seveda glavno zanimanje v vsem prerokovanju je, kdo bo bodoči predsednik Združenih držav. Tretjega Rooseveltovega termina se povprečni Amerikanec skoro nekoliko boji, dasi te bojzani ne more prav praktično pojasniti. Sklicujejo se na tradicijo, ki jo je postavil in zapustil deželi v tem oziru kot neko dedščino prvi predsednik Združenih držav George Washington. Drugi se zopet sklicujejo na nevarnost, da kakor hitro bi prelomili in opustili to pristno ameriško tradicijo, bomo kmalu zatem opustili še druge in nevarnost je, da bo tista podlaga, na kateri stoji demokracija in svoboda Amerike, pobledela in izginila. Nekaj resnice je v tem.

Drugi so pa zopet mnenja, da Roosevelt ne bo sprejel kandidature za tretji termin. Dva termina sta ga že utrudila in mož si vsekakor želi počitka. Drugi zopet ugibajo drugo. Prerokovati v naprej je težko. Vendar pa je skoro verjetno, da Roosevelt ne bo sprejel tretjega termina. Vsekakor je on toliko pristnega Amerikanca, da tega ne bo naredil. Tiho pa je in molči z nekim vidnim zadovoljstvom glede tega vprašanja in baš ta njegova rezerviranost dviga vedno večjo nervoznost med republikanci, ker Roosevelta se republikanski krogi še vedno boje in je istina, da če bi on sprejel še nadaljnjo kandidaturo za tretji termin, da ga nobena stranka ne porazi.

Zanimivo je, kako manevrirajo obe vodilni politični stranki, tako demokratska, kakor republikanska. Južne države so bile že od nekdanj v demokratskem taboru. Demokrati nazivajo južne države: "Our Solid South". Ta "Solid South" pa ni zadnja leta leta za demokrate več tako "solid" — zanesljiv in soliden, odkar jim je New Deal zmešal nekatere račune. Ti računski se nanašajo na gospodarsko in socialno politiko dežele, ki jo sedanja vladna politika hoče nekako poenačiti z severom, vzhodom in zapadom. To pa ne gre v račune južnih plantažarjev in raznih tekstilnih industrijalcev in odtod odpor proti programu New Dealu. Odtod odpor kongresnikov in senatorjev iz južnih držav. Ta odpor juga bo vsekako občutno oslabil demokratski jug.

Republikanski kongresniki in senatorji, ki predstavljajo opozicijo proti New Dealu, kažejo zadnje mesece izredno živahnost. Na vso moč se dobrikajo zapadu. Zapad cvete in prospeva, kadar ima v deželi srebro dobro veljavo. Zato se v kongresu in senatu zastopniki z zapada ne prestano bore za veljavo srebra. Vzhod in sever pa sta vedno visela na zlatu. Pri zadnjem glasovanju v senatu je bilo n. pr. zanimivo opaziti to, da so republikanski senatorji z vzhoda in severja glasovali za predloge zapadnih senatorjev, kar je znamenje, da jim republikanci prožijo roko in s tem kažejo, da hočejo biti zapadu naklonjeni bolj, kakor newdilocei sami. S tem upajo preokreniti javno mnenje na zapadu in tako pridobiti volilce za republikance. Republikanci delajo s tega sledeči zaključek: Jug je ozlovoljen nad sedanjo administracijo in bo proti njej. Navezati moramo nase zapad, sever pa se bo brezdvomno nagnil sam na našo stran in zmaga bo padla v naše roke. Ali bo? To pokažejo volitve.

Pričakovati pa je tudi, da se zna pojaviti še kaka nova stranka. Prihodnja zima in prihodnja spomlad znate prinesiti v Ameriki nove nepričakovane dogodke, o katerih se zdaj še sluti ne.

Uljudnost je najlepša cvetka na človekovem značaju. Je kakor lepota kake osebe, ki že takoj na prvi pogled omamlja in ustvarja prijateljstvo.

Da je slovenski narod vzdržal tisoč let pod german-skim pritiskom je naravnost čudež. Star je pregovor: "Bogu služiti, se pravi kraljevati." Ko tujci zvedo, kako dolgo se je slovenski narod vzdržal pred tujim vplivom, se začudeno vprašujejo, kako je to mogoče. Veren Slovenec

bi mogel odgovoriti z enim samim stavkom: Bogu smo služili in Bog je bil z nami!

Slovenci smo edini izmed Slovanov, ki živimo deloma na Alpah. Večina Alp je posejana od Francozov, Nemcev in Italijanov, le skrajni jugovzhodni rob ima še Slovence za prebivalce.

Slovenci so z Bogom zidali svoje domove, s številnimi cerkvicami in s svetimi znamenji so okrasili svoje hribe, gore in doline in Bog je blagoslovil to delo slovenskih rok, da je ostala zemlja, kjer biva slovenski rod najlepša in zraven slovenska!

NEKAJ IZ PUEBLE

Pueblo, Colo. Ne morem si kaj, da bi ne pohvalil naše slovenske žene in dekleta, kako se obnašajo in kako so pridne. Večkrat stojim tam kjer se vezbajo članice podružnice št. 87, Slovenske Ženske Zveze in premišlujem napredek. Kdo je pripomogel do tega napredka naših slovenskih žena in deklet, ki uživajo ugled ne samo pri domačih rojakih ampak tudi pri tujerodcih? Ko to tako premišlujem, pridem do zaključka, da imajo pri tem največ zaslug in so največ pripomogli naši katoliški listi. — Nedavno sem bral članek v Glasilu K. S. K. Jednote, ki je bil ponatisnjen iz "A. D." in ki objavlja, kako se mora žena dostojno obnašati, da je prikupljiva možu in drugim pametnim ljudem. Ko sem to bral, sem se takoj spomnil na neko dekle v starem kraju, katero se spominjam še ko sem bil majhen in je služila pri sosedu. Bila je prav lepe postave in prikupna, toda vse premalo je pazila na snago. Pa se je zgodilo, da je gospodinja zbolela in je morala ta dekla opravljati tudi njena dela. Tako je morala tudi kruh peči, katerega so potem imeli kar za celi teden, dasi so ga drugače pekli po dvakrat na teden. Gospodar se je iz nje pošalil in ji rekel, da če bi bila ona gospodinja pri hiši, bi se samo na kruhu precej prigospodarilo, ker bi ga toliko ne pojedli. Kar v zlatu bi se midva kopala, ji je rekel. Hlapec je pa pristavil, da je voda dovolj čista za kopanje, samo če se kdo hoče kopati. Pa si je dekla vzela te besede k srcu in od tega časa je postala snažna in prikupljiva vsem. Pozneje je odšla služiti na neko gostilno in je tam postala ugledna gospodinja, do svoje smrti. — Na to sem se zmisli, ko sem bral oni članek in sam pri sebi še pristavil, da beseda izgovorjena o pravem času, veliko zaleže. Tako je tudi pisanje naših katoliških listov o dostojanstvu slovenske žene veliko pripomoglo, da smo dobili tako odlično slovensko žensko organizacijo Slovensko žensko zvezo, ki od leta do leta raste v številu članstva in od leta do

leta v vseh ozirih napreduje. Seveda ne smemo pri tem pozabiti njenih ustanoviteljic, zlasti ne glavne predsednice Mrs. Prislant in drugih odličnih slovenskih žena, ki so stopile skupaj in začele s to slovensko žensko organizacijo. Skromen je bil začetek, toda še poprej kot v enem letu, je to deblo slovenskih žena imele veje malo ne po vseh Združenih državah in postalo za res vodilna organizacija slovenskega katoliškega ženstva v Ameriki, ki je v čast in ponos nam izseljencem, v čast in ponos pa tudi onim v stari domovini. — Če pogledamo zapisnik v "Zarji", ki je njih glasilo in beremo o zadnji konvenciji v Minnesoti, se moramo kar začuditi, kako so te ženske napredovale. Kako dobro one znajo voditi! Sem prebral ves njih zapisnik v "Zarji" in tudi razne dopise. Zato vam kličem: Čast vam žene, ki ste tako lepo napredovale. Pričrčan sem, da bote še bolj. — Naj omenim tudi, kako zanimivo je brati lepe dopise v Amer. Slovincu, ko te, ki so bile na obisku ob izletu te ženske organizacije v stari domovini, opisujejo svoja potovanja in svoje doživljanje. Ne vem, če je ga. Blai kake višje šole izdelala, ki tako lepo piše ali kaj? Pa tudi druge lepo opisujejo in tudi naše Puebelčanke moram pohvaliti, da so lepo pisale. — Naj še omenim, kako je okrog preteklega Božiča Mrs. Hegler popisovala svoje potovanje po državi Utah in sem ji po telefonu sporočil, da je potovanje lepo popisala. Rekla mi je, da za pohvalo, bi mi poslala eno klobaso, ker jih je ravno tedaj delala, pa na žalost po telefonu takih pošiljk ne sprejemamo. Seveda, kaj sem hotel. Pa vseeno hvala za dobro misel Mrs. Hegler. — Prav lep pozdrav čitateljem lista in še zlasti članicam SZZ.

DOVOLJ HRANE ZA ANGLEŠKE VOJSKO

Angleški kmetijski minister Morison je dal v svojem domu izjavo o načrtih za preskrbo zalog hrane in drugih življenjskih potrebščin za primer vojne. Naglasil je, da te zaloge obstoje iz konzerviranega mesa, konzerviranega mleka, biskvita in čokolade in da jih je dovolj. Namenjene so predvsem onim krajem, ki bi utegnili biti v primeru kakšne nevarnosti prvi ogroženi.

ČIM MANJŠA DOMOVINA, TEGA VEČJA JE DO NJE LJUBEZEN

V češkem mestu Beli so te dni odkrili spominsko ploščo skladatelju Smetani in pesniku Machi. Imeni obeh čeških umetnikov sta namreč tesno povezani z zgodovino tega mesta. Smetana je našel tu motiv za svojo opero "Tajna". Spominska plošča, ki so jo Čehi odkrili svojima sinovoma, nosi napis: "Čim manjša domovina, temvečja moja ljubezen do nje..." Citat je vzet iz poezije K. H. Mache.

BOJ PROTI PODGANAM

Chicago, Ill. — V mestnem svetu se točasno snuje zakon, ki bo določal predpise za graditev novih hiš na tak način, da ne bodo v njih podgane našle skrivališč. Nekateri aldermani pritiskajo na to, da se ta zakon raztegne tudi na stare hiše, ki že zdaj stoje, češ, da so te še posebno privlačne za podgane. Kakor je zdravstveni urad nedavno ugotovil, napravijo v Chicagu podgane in miši na leto do sedem milijonov dolarjev škode.

Fant za devet 'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

TO IN ONO

NESREČNI OTOK

Guverner francoskih otokov Reunion je izdal naredbo, da bodo odslej reševali ljudi, ki so na otoku St. Paul, samo še proti odškodnini, ki jo je treba vnaprej vplačati. — Otok St. Paul, ki je v južnem delu Indijskega oceana, je vprav preklet otok, ki ni le zahteval mnogo človeških žrtev, marveč je stal vladno Reuniona že mnogo denarja. Spet in spet odplujejo majhne ribiške ladje v bližino St. Paula, kjer je mnogo rib, a tudi polno nevarnih čeri. Namesto bogatega lova pa so se ribiči v mnogih primerih potopili, ko se jim je ladja razbila ob čerih St. Paula. Vsi opomini, naj se ribiči varujejo tega otoka, so bile ko bob ob steno. Preveč je ljudi izvabilo upanje na bogati plen. Zatorej hočejo zdaj z omenjeno naredbo preprečiti in vsaj zavirati drzne vožnje v tiste kraje. — Otok St. Paul je sploh otok samih žaložer. Vprav pred letom so pozabili poslati po delavce neke francoske tvrdke za izdelavo ribjih konzerv. Ko so se zlednjič spomnili nesrečnih delavcev in poslali ladjo ponje, je bilo že tri četrtine ljudi mrtvih zaradi skorbuta in boleznih beriberi.

DOVOLJ HRANE ZA ANGLEŠKE VOJSKO

Angleški kmetijski minister Morison je dal v svojem domu izjavo o načrtih za preskrbo zalog hrane in drugih življenjskih potrebščin za primer vojne. Naglasil je, da te zaloge obstoje iz konzerviranega mesa, konzerviranega mleka, biskvita in čokolade in da jih je dovolj. Namenjene so predvsem onim krajem, ki bi utegnili biti v primeru kakšne nevarnosti prvi ogroženi.

ČIM MANJŠA DOMOVINA, TEGA VEČJA JE DO NJE LJUBEZEN

V češkem mestu Beli so te dni odkrili spominsko ploščo skladatelju Smetani in pesniku Machi. Imeni obeh čeških umetnikov sta namreč tesno povezani z zgodovino tega mesta. Smetana je našel tu motiv za svojo opero "Tajna". Spominska plošča, ki so jo Čehi odkrili svojima sinovoma, nosi napis: "Čim manjša domovina, temvečja moja ljubezen do nje..." Citat je vzet iz poezije K. H. Mache.

BOJ PROTI PODGANAM

Chicago, Ill. — V mestnem svetu se točasno snuje zakon, ki bo določal predpise za graditev novih hiš na tak način, da ne bodo v njih podgane našle skrivališč. Nekateri aldermani pritiskajo na to, da se ta zakon raztegne tudi na stare hiše, ki že zdaj stoje, češ, da so te še posebno privlačne za podgane. Kakor je zdravstveni urad nedavno ugotovil, napravijo v Chicagu podgane in miši na leto do sedem milijonov dolarjev škode.

Fant za devet 'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

Dogodki

međ Slovenci po Ameriki

Državljska šola

Cleveland, O. — V četrtek večer 3. avgusta ob 7 uri se odpre šola za državljanstvo v prostorih javne knjižnice na East 55. cesti in St. Clair Ave. Kdor želi začeti ali pa nadaljevati s poukom za državljanški papir, naj se vpiše v četrtek večer 3. avgusta. — Učitelj bo znanj slovenski advokat Wm. J. Kennick, ki ima mnogokušenj v državljanških vprašanjih. — Vpišete se lahko tudi vsaki dan ob 5 uri popoldne na njegovem stanovanju na 982 E. 63rd Street Cleveland, Ohio.

Veliki piknik

Indianapolis, Ind. — Društvo sv. Jožefa št. 45, JSKJ. priredi v nedeljo 30. julija veliki piknik na Otays Farm Highschool Road. Avtomobili bodo na razpolago za prevajanje udeležencev piknika od 10 ure dopoldne naprej. Čakali bodo pri cerkveni dvorani in pa na Warman Ave. na vogalu 10th Street. — Vabljeni so zlasti rojaki in rojakinje, da se v velikem številu udeležite te poletne prireditve.

Cerkvena prireditev

Willard, Wis. — V nedeljo 30. julija se vrši na Willardu velik farni piknik. Piknik se bo začel že ob 1 uri popoldne in bo trajal, do pozno ponoči. Vabljeni ste vsi.

Dva obiska uradnikov KSKJ

Chicago, Ill. — Te dni sta obiskala naš urad dva člana glavnega odbora KSKJ, ki sta se nahajala na polletni seji KSKJ in se obenem tudi udeležila proslave blagoslovitve novega Jednotinega doma. Prvi je bil Mr. Jos Russ iz Pueblo, Colo., član porotnega odbora, ki je prišel v naš urad z Mr. Antonom Hrvatom, ki je tudi eden ustanovnikov KSKJ. — Drugi pa je bil tudi naš stari znanec, Mr. Martin Šukle iz Eveleth, Minn.,

član finančnega odbora KSKJ, kateri nas je obiskal v družbi svoje soproge Mary in sina Edwarda. — Vsem lepa hvala za obisk!

Prememba

Ely, Minn. — Mr. Joseph Pucel, sin našega naročnika Mr. John Pucel z East Chapman street je te dni kupil John Kaševo trgovino na 111 Sheridan street. — Rojaki in prijatelji mu žele obilo uspeha!

Vesti iz Clevelanda

Cleveland, O. — V Huron Road bolnišnico je bila odpeljana Mrs. Ivana Srobot z Holmes Ave. in je bila tam operirana. — V Lakeside bolnišnico se je morala podati Miss Mimi Romih, hčerka Mr. in Mrs. Romih na Sylvia ave. — V staro domovino v Artide na Primorskem se je podal Mr. Jakob Opara, ki je dolga leta živel v Ameriki ter si je nazadnje zaželel počitka v rojstni domovini. — V CCC taborišču v Bingham, Utah, je pred kratkim umrl 23 letni John Badovinac in sicer na posledicah operacije na slepiču. Tukaj zapušača očeta, brata in sestro poročeno Zabukovec. Njegovo truplo je bilo pripeljano v Cleveland. — Prizadejim sožalje.

Nenadna smrt

Cleveland, O. — Ko je pretekli ponedeljek rojak John Oblak z East 161st Street na St. Clair avenue barval hišo, se je med delom nenadno zgrudil na tla in umrl.

Nesreča slovenskega mladenciča

De Pue, Ill. — Pred dobrim tednom je bil pri avtni nesreči ubit komaj petnajstletni mladencič John Kos. — Čudno naključje je, da je bil tudi njegovo oče žrtev skoro podobne nesreče, ko ga je leta 1923 povozil vlak. — Johnny Kos zapušača mater, očima in dva brata. — Nesreča se je zgodila, ko se je z drugimi peljal na delo in je neki truk zadela v njihov avto in ga zmečkala.

Oglaš v "Amer. Slovincu" imajo vsikdar uspeh!

V JUGOSLAVIJO

Vi potujete naglo in prijetno na naših priljubljenih parnikih:

BREMEN • EUROPA

COLUMBUS

NEW YORK • HAMBURG

HANSA • DEUTSCHLAND

Izberne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga

ZNIŽANJE VOZNIH CEN za TJA in NAZAJ v Turističnem in Tretjem Razredu za poletna in jesenska potovanja v Evropo ali iz Evrope. Bivanje omejeno na štiri tedne.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali 120 W. RANDOLPH ST., CHICAGO, ILLINOIS

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE

(31)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

V strahu je stala Gonfala za široki mi listi mladih palm v temi blizu plaže za kodo in bila prepričana, da bo zdaj kdaj slišala Spika vpiti po naselju in jo iskati. Toda njega ni bilo, zato se je zelo čudila.

Spike je pa menil, da je Gonfala še vedno v koči, zato, ker je menil da je ubil Trollo, se je podal sam v kočo, da si zdravi rane. Toda Troll ni bil mrtov. Zjutraj ga je našel Spike sedeti pred neko kočo. Na še večje Spikovo začudenje, niti ni opazil na Trollu, da bi bil posebno ranjen.

Ko ga je Troll zagledal, se je začudil in vprašal: "Kaj se je zgodilo?" Spike je Trollo še bolj začudeno pogledal in mu odgovoril: "Truk te je zadel." — "Truk?" ponovi kar tjavendan Troll: "Jaz nisem videl nobenega truka tukaj." — Od zadaj izza koč se je počasi bližala Gonfala.

Nekoliko je postala in ko je videla, da sta oba, Spike in Troll živa, je bila vesela, ker ji ne bo treba iti s Spikom. Troll se je obrnil k njej, nato k Spiku in ga vprašal: "Kdo je ta gospa?" Spike je šel s prstom do čela in rekel: "Nogec, popolni norec!" In med tema je bila Gonfala.

POZOR! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naravnost potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

"Podkrnoški gospod"

Dolores Wieser: — ROMAN — Poslovenil Janez Pucelj.

"Gospod —?" vpraša in se zgrozi.

Lenart mu zre tiho in tuje v obraz. Rutarja ne prepozna. Sliši samo temen, zibajoč se glas iz oblakov, ki ga obkrožajo.

Kaj govori ta glas?

Izgovarja neskončno iskreno žensko ime: Alenka, Alenka —

Zagoreloljub obraz ga zre iz tega imena in glas govori naprej živopreseče. Ve praviti o ljubezni in ognju, o kralju: "Kralj te kliče!"

Saj, saj, k sodbi. Lenart ve.

Grenka groza mu hoče spet zadrigniti srce, pa tedaj se za nekaj trenutkov pretrga megla, ki mu mami svest, in razume, kaj mu govori Rutar — razume še dosti več.

Alenkina duša ga trenutoma tako obda, kakor da mu hoče podariti zadnjo prisrčnost, preden zibne v večno luč. In med Rutarjevimi bednimi besedami in njenim sladkim, nadzemeljskim dotikom vzide Lenartu vednost, ki je hkrati očiščujoča bol in rešilni pas.

Alenka je umrla.

Lenart ve to hipoma; kar hipoma tudi razume, zakaj je bila odšla. Ni potreba, da bi mu kaplan šele pripovedoval; ve, da je ona zapalila macesen in čisto jasno je v njem, čemu je to naredila.

"Kralj te kliče," šepeta okrog njega.

"Grem, odgovarja Lenartova duša, "zakaj zdaj vem za pot."

Mala Alenka je bilo ponižno v požrtvovalni ženski ljubezni posoda, v katero je hotel Bog položiti poslanstvo svojega usmiljenja!

Prav do zadnjega konca seveda Lenart ne more še vsega razbrati: bela noč se sili spet šumeč nadenj. Vendar ko spet zdršne v tujo globino, ne pada več v grozo, marveč gre spat sladko spanje.

Kmalu mine advent s svojimi dolgimi, tihimi nočmi. Že okrog svetega Andreja je zapadel velik sneg; ta leži zdaj bel in krotak na tolikih podrtjih in na pomandranih ozimih. Ljudje domujejo po podzemeljskih jamah in kočah iz žaganic; bolniki in betežni, ki bi tako ne mogli pregaziti zime, so našli zakotje v proštiji. Gori v gozdu že sedajo drvarji in pripravljajo hlode za hiše, ki jih bodo zidali na spomlad.

Proštija je dobila novo, belo skodlasto streho, toda grad gori na griču kaže žalostno lice. Stotnik Castelbarco jo je popihal pred koroško meglo in se zatekel k sorodnikom v Lombardijo. Govori se dosti o tem, koga bodo postavili na grad. "Morda celo gospoda prošta?" Ljudje predejo marsikaj. Bolj pametno bi že bilo, kako če postavi cesar Podkrnošanom kakšnega pribleglega lizuna, ki ne razume niti nemških Korošcev, kaj šele da bi razumel slovenske.

Pa vse to se bo že še videlo. Prvo bi bilo, da bi pač gospod spet ozdravel! Seve-

da: od teh, ki so na vernih duš dan tam ostali živi, jo je on najbolj izkupil. Pa zdaj se vleče že kar predolgo. Mu ni moči reči še "boglonaj" ne za vse, kar je naredil zoper peslajnjarje in pa za ljudi — in to še iz bolniške sobe.

Božič je že pred durmi, pa še noče biti kar nič prav.

Tako je prišel sveti večer. Zgodaj se je zmračilo. V levi pokljajo polenca in na mizi v Lenartovi sobi gore sveče.

Lenart sam pa sedi v visokem stolu, že praznično oblečen v črno obleko, ki mu je zdaj povsod malce preohlapna. Nasloni še vedno močno blede glavo nazaj na naslonjalo in sanja v prijazno temo; shušane roke mu drže pobožno knjigo, vendar ne bere iz nje.

Se zdaj kar prav pošteno popravlja in kmalu bo konec tega brezdelja. Misli mu romajo vedno živeje k delu, ki pritiska v velikih trumah na vrata. Hvala Bogu: saj bo kmalu lahko spet poprijel!

Kdo pa ve, ali ostane tukaj? Žrelčan govori, da bodo koroški deželni stanovi slednjič le postavili mejno stražo in bi za to potrebovali junaškega poglavarja; za takega bi bil tedaj močni podkrnoški grad kot nalašč pravi kraj.

Morda —?

Lenart se nasmehne. Ni čudno: zdaj, ko se je Bogu v resnici predal in se odpovedal vsem svojim željam, zdaj mu hoče spolnitev priti naproti kar sama od sebe.

Pripravljen je; sprejel jo bo s ponižnimi rokami, jo imel kakor sveto, preljubo dolžnost.

Lenart je še preslaboten, da bi mogel sam vstati in stopiti k oknu. Pa saj ve, kako je zdaj zunaj. Pozna jasne noči svoje domovine, ki v njih rajajo bleščeče se zvezde od gore do gore in potujejo megle v globini široke dolne. Pozna vse brljave lučke, ki svetijo sem čez od vasi, in drevesa, ki dvigajo zasnežene vrhove negibno iz razprostirajočih se pajčolanov. Sliši na ledenih potih rožljati krpelje, s katerimi se povzpensajo kmetje gori k proštiji cerkvi k "metni", lahkomišelnim, okretnim fantje in togi, častitljivi starčki.

Lenartu bi se najrajši sree raztopilo od čiste, velike zvestobe. Ve, zdaj je njihov, koroških ljudi in njihove dežele. Zakaj zdaj ga je Bog sam postavil: za služabnika, ne za gospoda. Danes je zapisan svoji dolžnosti do zadnje kaplje krvi.

Kaj naj bo manjši od Alenke, od ženske? Nikakor ne, preljuba Alenka, ti ne smeš zastoj umreti!

Ko tako premišlja, se odpro duri in Rutar stopi v sobo. Navadil se je, ko je tako dolgo negoval bolnika, malo da ne tihe hoje.

"Misliš zares iti nocoj k polnočnici?" vpraša Lenarta in mu položi roko na koščeno ramo.

Lenart se nasmehne, da se mu pokažejo zobje izmed stanjšanih ustnic:

"Mislim že."

(Konec prih.)

KAKO MOČNO JE SOVJETSKO BRODOVJE

Nemški listi objavljajo po "Weyers Taschenbuch der Kriegsflotten" nekaj podrobnosti o stanju in moči sovjetskega vojnega brodogradništva. "Kölnische Zeitung" meni, da je Sovjetska Rusija znala do sedaj dobro prikrivati vse svoje oboževanje na morju, tako da nikdo nima zanesljivih poročil in podatkov o dejanskem stanju sovjetskega vojnega brodogradništva.

"Taschenbuch," ki je zbral vse podatke, ki jih je pač bilo mogoče doseči, je o stanju sovjetskega vojnega brodogradništva objavil nekatere številke, po katerih ima Sovjetska Rusija na Baltiku, v Črnem morju, na Severnem ledenem morju in na Daljnem vzhodu naslednje bojne enote:

- 3 bojne ladje s skupno tonazno 70.000 ton,
- 2 težki oklopni križariki skupno 26.000 ton,
- 4 lažje križarke skupno 26.000 ton,
- 1 matično ladjo za letala 9000 ton,
- 1 križarko za polaganje min 8700 ton,

17 večjih rušilcev skupno 22.000 ton,
15 torpednih čolnov skupno 10.000 ton,
160 podmornic.
Gradi pa Sov. Rusija naslednje vojne ladje:
3 bojne ladje po 35.000 ton vsaka,
3 matične križarke za letala,
6 težkih križark po 10.000 ton vsaka,
8 velikih torp. križark po 3000 ton vsaka in okrog 25 podmornic.

Nemški list pripominja, da je gradnja sovjetskega brodogradništva počasna, to pa zaradi tega, ker mora Sovjetska Rusija ves oklopni material in težje orožje dobaviti iz Amerike, ker sovjetske gradilnice za gradnjo sodobnih velikanskih bojnih ladij niso opremljene.

Listen to and Advertise over
PALANDEGH'S YUGOSLAV RADIO
Folk Songs and Music
Tamburitzza Orchestra
Station WWAE, Every Sunday 1 to 2
536 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

Tatenbah

Je to znamenita zgodovinska povest, ki začne v kratkem izhajati v "Amer. Slovincu". Tatenbahi so prišli iz Bavarke na Štajersko, kjer so posedovali več gradov. Povest živo in nazorno pripoveduje o življenju Tatenbaha, ki se je zaljubil v hrvatsko junakinja, s tem pa prišel na pozorišče zgodovine slovenskega naroda, ki mu je hvaležno priznalo tisto mesto, ki ga je zavzel. Povest pa vse skozi prikazuje sliko, kako je naš zatirani slovenski narod šel skozi življenje pod nemškimi grofi in grajščaki. Pisatelj že v predgovoru govori s Stritarjem:

"In ti, moj rod? Kjer sodijo usode,
Narodov se, tam glas se tvoj ne čuje.
Kdaj ti ponosno vodil boš narode,
Kdaj pride doba, da Slovan kraljuje?"

V tej zanimivi povesti je resnično kos trpečega slovenskega naroda. Že radi tega apeliramo na vse čitatelje, da jo naj čitajo od kraja, da jim ne bo pozneje žal. Kdor bo prečital to povest točno, bo mnogo bolj poučen o težkem življenju, skozi katerega je moral naš mučniški slovenski narod. Posebno je na mestu ta povest baš v tem času, ko isti stari sovražniki Slovanov ponovno dvigajo glave, da iste zaslužijo.

Tistim, ki je potekla na list naročnina naj isto v redu ponove, da bodo deležni te zanimive povesti.

IZOLIRANA GARAŽA ZA DVA AVTA

Nizka cena letniških DOMOV \$575.00

Docela postavljene na vaših lotih z dobrim materialom, popolnoma dokončane. Vse delo z unijskim delavstvom.

KAREL KAFKA, poslovođa

CITY WRKG. & LUMBER CO.

Postavite na svoji loti ...

133

Povabimo vas, da si ogledate naše garaže, predno kako kupite. Nizke cene zaprtih porčev in letnih domov.

UGODNI OBROKI.

2301 So. Crawford avenue
Tel. LAWndale 3010
Odprto ob nedeljah 10 do 4

Pisano polje

J. M. Trunk

IVERI.

Svobodomišelnih urednik potoci v "Napredku" solzo, ker je porodnim kontrolerjem malo izpodletelo tam pri razstavi v mestu San Francisco. Nadškof Mitty je kontrolerjem zmešal malo štrane in liberallec Grill ga suva v rebra. Naj se pomiri. Tudi brez razstavljenih propagande smo se že dobro naučili tega "kšefta" in kontroliramo na vse pretege, da bo že jutri pri nas le nekaj izkrahiranih starih ljudi in še kako detece že rudi kuriozitet. Ko so pred lovskim zakonom v moji domači občini postrelili vso divjačino do paršoj, in je po dolgih letih moj stric le ustrelil srnjaka, ki se je nekje še ohranil in se priklatil v občino, je prišla vsa vas srnjaka gledat. Ali razumete? Kdaj boste govorili o morali ali nemorali, in kaj boste zafrkavljali kakega katoliškega nadškofa, kakor bi ničesar ne razumel o vprašanih morale ali nemorale. Ko se divite tisti nečedni kontroli, ste do ušes v nemorali, in nobeni "socialni razlogi" vas ne morejo oprati.

Frank Zaitz je šel v stari kraj, tam opazoval in dela opazke v "Proletarcu." Naj neredim še jaz par opazk.

Družba je šla v dveh avtih gledat v grad Kleveč. Graščaka Nemca. Sloveščina je le za hlapce. Vina pa, da nič kaj. Nemščina je za kulturne plemiče. Več g. Zaitz o nemških plemičih ne pove. Pove pa prej precej o dr. Korošcu. "V politiki bi se duhovniki lahko bolj brigali za ljudstvo, mesto samo v časopisih in shodih," mu pove celo kaplan, in "dr. Korošec je v vladi vpliven." Niti prej, niti zdaj pa za Slovence ni bilo gradov, tam so bili in so zdaj Nemci, in Slovinci so šli prej v Ameriko, zdaj ne morejo, in prihajajo nazaj in vse zija, saj se postavljajo. Ali so milijonarji, ali niso? Ali je tudi takih milijonarjev kriva politika, zdaj dr. Korošec? Ali se samo postavljate, gradove in vino imajo pa nemški plemenitaši, in sloveščina je le za hlapce. Samole sloveščina?

Potem je šla družba v kartuzijanski samostan v Pleterje. Tu je malo več opazk. "Okrog petdeset dninarov in hlapcev, ki delajo za komfort gospodov kartuzijancev, o katerih pa mislijo, da so silni spokorniki in v samozatajevanju svetniki." Včasih je nekaj neke rrvolucionije med hlapci. "Včasih pa osu uprta, meni s solzo v očeh g. F. Zaitz,

Pa še nismo pri koncu. Glavno šele pride. "Tam blizu dvora smo videli korakati 18 kartuzijancev. Večinoma so priletni možje. Francozi in Nemci. Pusto in neumno je njihovo življenje. Toda so lastniki enega največjih veleposestev v Sloveniji." Še kapne solza za slovenske hlapce. "Na poljih in v vinogradih se žge in dela 50 slovenskih hlapcev in dekel. . . gospodje spokorniki pa počasi korakajo med njivami in v sencah drevja na svojih sprehodih in se trpinčijo zaradi grehov ljudi. Čuden svet se ti odpre v Pleterjih."

Res čuden svet kje drugje tudi. Amerikanski "miljonarji," ki se tam postavljajo, se imajo sicer bolj za berače, da morajo hoditi s klobukom okrog, ampak imajo silno veselo in baje silno pametno življenje, ali najmanj so silno veseli in se imajo za pametne, ti kartuzijanski Francozi in Nemci pa so silno veliki posestniki, pa je njih življenje "pusto" in še povrh "neumno." Ni čuda, da so Slovinci daleč pred Francozi in Nemci pri ameriškimi "miljonih" s klobukom v roki, in zato sta tudi le dva Slovence tako zasukana, da sta šla med kartuzijance in na "veliko posestvo," saj Slovence noče imeti niti pustega, niti ne neumnega življenja, ko je brez veleposestva lahko — milijonar in se lahko postavlja, da vse zija.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja.
Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

SPRETNA KUCHARICA

nova velika kuharska knjiga. — Navodilo, kako se kuhajo dobra in okusna jedila.

Vsebuje 248 strani in je lepa v platno vezana knjiga.

STANE S POŠTNINO VRED

\$1.50

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO - SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS